

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmkowski
za wszelkie inne działy odpowiada Edmund Rakowski wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 516

Poznań, czwartek dnia 9 listopada 1933

Rok XXVIII

Podpalenie Reichstagu w oświetleniu hitlerowskiego ministra propagandy

Wczorajsza rozprawa wywołała wielkie zainteresowanie — Min. Goebbels przybył na salę sądową w otoczeniu wyższych urzędników i policji — Przewodniczący trybunału znów odebrał głos Dymitrowowi

Berlin. (PAT.) Wczorajsza rozprawa o podpalenie Reichstagu rozpoczęła się przy szczelnie zapelnionej sali, ponieważ zapowiedziane były zeznania min. propagandy Rzeszy dr. Goebbelsa. Obecni są wszyscy korespondenci zagraniczni, widać też reprezentantów władz. Na ławie obrońców dr. Sack. Obecny jest również Dymitrow. Min. Goebbels zjawił się w otoczeniu wyższych urzędników i policji. Przewodniczący po zaprzysiężeniu świadka zwraca mu uwagę, że może nie polemizować z „Brunatną Księgą”, sąd jednakże przyjmie do wiadomości oświadczenia w tej sprawie.

Dr. Goebbels oświadcza, że będzie odpowiadał na zadawane pytania i zastrzega sobie udzielenie dłuższych wyjaśnień politycznych.

Następnie przewodniczący zapytuje, czy prawdą jest, że ministrowie narodowo-socj. i przywódcy partii byli w dniu pożaru w Berlinie i że przemówienia przedwyborcze zostały odwołane.

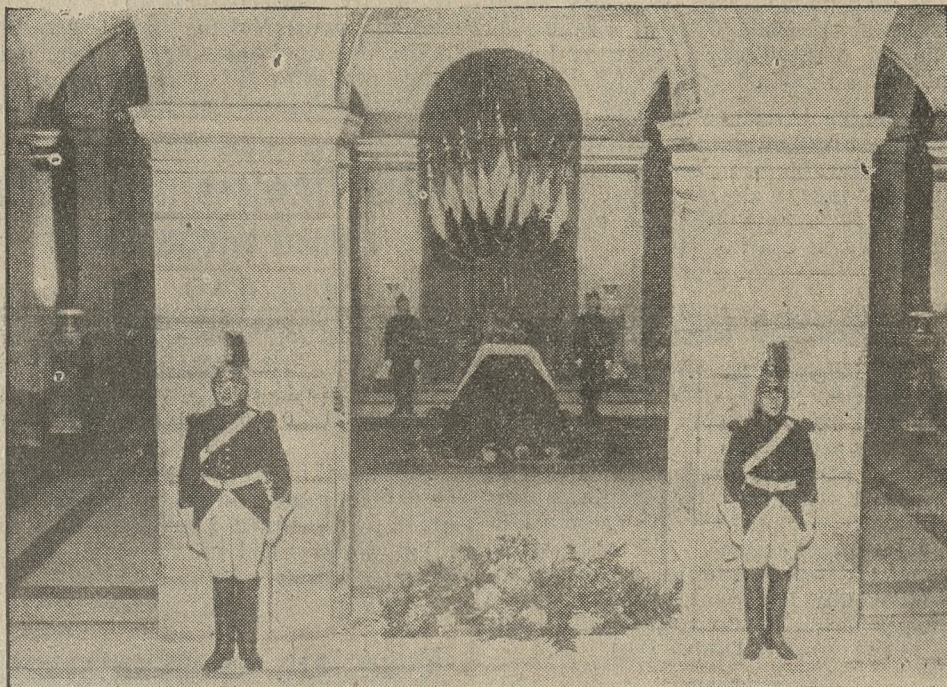
Goebbels oświadcza, że w dniu tym wszyscy członkowie gabinetu i przywódcy partii przypadkowo (?) bawili w stolicy. Świadek w tym czasie nie należał jeszcze do gabinetu. Następnie świadek opowiada, w jaki sposób otrzymał wiadomość o zamachu. W chwili wybuchu pożaru kanclerz Hitler był u niego w mieszkaniu. Wezwany do telefonu, minister dowiedział się od kierownika propagandy partii hitlerowskiej, dr. Hanfstaengla o zamachu. Początkowo uważał to za żart, później jednak dr. Hanfstaengel zapewnił go, że zamach istotnie został dokonany. Świadek zakomunikował to kanclerzowi i obaj udali się samochodem do Reichstagu, gdzie już zastali dr. Goeringa, który oświadczył, że chodzi o zamach polityczny i że jeden ze sprawców, komunista holenderski, został aresztowany. Świadek potwierdza, że Hitler w obecności Papena oświadczył na miejscu katastrofy: Jest to znak, w jakim niebezpieczeństwo znajdowały się Niemcy. Naród niemiecki może być pewny, że uważać będzie za swój obowiązek uchylenie tego nieszcześcia od narodu niemieckiego. Po krótkiej naradzie gabinet wydał pierwsze zarządzenia, dotyczące zawieszenia całej prasy komunistycznej i socjal-demokratycznej oraz aresztowania wszystkich funkcjonariuszy komunistycznych. Nie było żadnych wątpliwości, że komuniści są sprawcami, jak również, że zamach oddawna był przygotowywany. Świadek z naciskiem podnosi, że uważa za wykluczone aby zamachu mógł dokonać jeden człowiek. Musiała w tym wespółdziałać większa grupa ludzi. Świadek doznacza hipotezę, że komuniści nie mogli być sprawcami, gdyż zamach mógł im zaszkodzić. Pożar miał być hasłem do zbrojnego powstania. Komuniści liczyli, że uda się im zaskoczyć nar.-socjalistów. Dla nar.-socjalistów zamach nie był niespodzianką. Wie-

dziano, że komuniści wszystko uczynią, aby nie dopuścić Hitlera do władzy.

Następnie wywiązuje się wymiana pytań i odpowiedzi pomiędzy przewodniczącym i oskarżonym Dymitrowem a świadkiem. Min. oskarżony Dymitrow zapytuje świadka, czy zamach ten został wykorzystany do celów pro-

pagandy wyborczej przeciwko komunistom i socj.-dem. Dr. Goebbels przy tym, na co Dymitrow stwierdza, że sam słyszał przez radio mowę ministra, powołując się na ten argument.

Następnie wywiązuje się między świadkiem i Dymitrowem polemika na temat zamordowania Róży Luksem-

Trumna ze zwłokami b. francuskiego premiera i ministra spr. zagr. Painlevégo przed pogrzebem, wystawiona została na widok publiczny w paryskim Narodowym Instytucie Sztuki i Rzemiosł.

Silne trzęsienie ziemi w Tyrolu

Panika wśród ludności — Wiele osób w białym wybiegło na ulice

Wiedeń. (PAT.) Wiedeńskie sejsmografy zanotowały wczorajszej nocy dość silne trzęsienie ziemi, którego ognisko, jak przypuszczają, znajdowało się w Tyrolu. Z różnych miast Tyrolu donoszą, że wstrząsy były tak silne, że wiele przedmiotów domowego

użytku poprzewracało się a ściany domów zarysowały się. Wśród ludności wybuchła panika. Wiele osób wybiegło w białym na ulice.

Trzęsienie ziemi dało się odczuć nie tylko w Tyrolu, lecz również w Bawarii, Wirtembergii i Szwajcarii.

Spiskowcy bombardowali pałac prez. Kuby

12 osób zostało zabitych

Hawana. (PAT.) Wczoraj o świcie mieszkańcy stolicy zostali zaalarmowani tajemniczym bombardowaniem z samolotów i kanonadą dział przeciwlotniczych. Istnieje przypuszczenie, że część armii oraz tajna organizacja, która obaliła rząd Mahady,

usiłowała dokonać nowego zamachu stanu. Samoloty, które bombardowały miasto, były typu wojskowego.

Wojska, znajdujące się w obozie „Columbia” w pobliżu stolicy, miały jakoby przyłączyć się do ruchu antyrządowego.

Hawana. (PAT.) Według doniesień z Hawany, w czasie wczorajszych manifestacji na Kubie, zabitych zostało 12 osób. Spiskowcy usiłowali dokonać najazdu na pałac rządowy, aby obalić obecnego prezydenta San Martína i przywrócić władzę b. prezydentowi Cespedesowi.

Zamordowanie króla Afganistanu

Londyn. (PAT.) Wczoraj wieczorem poseł afganistański w Londynie otrzymał wiadomość z Kabulu o za-

mordowaniu króla Afganistanu.

W godzinach popołudniowych królem proklamowano następcę tronu.

burg i Karola Liebknechta, przyczem przewodniczący uchyla odnośne pytania Dymitrowa. Następnie Dymitrow zapytuje, czy mordercy nie pozostawali w związku z partją nar.-socj., na co świadek odpowiada, że nie interesował się bliżej tą sprawą, wie jednak, że część sprawców uciekła zagranicę, a do partji nigdy nie należała.

W toku dalszych pytań Dymitrow zapytuje, czy świadek wie, że członkowie partji nar.-socj. prowadzą w Czechosłowacji i Austrii nielegalną propagandę i mają wysyłać stamtąd listy szyfrowane lub pod fałszywymi adresami.

Dr. Goebbels wzburzony — Nie pozwolę, aby pan obrażał naszą partję. Przewodniczący równocześnie odbiera Dymitrowi głos i zaznacza, że jest to już trzecie niestosowne pytanie.

Następnie Dymitrow zgłosił prośbę o odczytanie wniosków dowodowych.

W dalszym ciągu procesu Dymitrow zwraca się do Goebbelsa z pytaniem, czy nar.-socj. przed objęciem władzy mieli prawo bronić się.

Goebbels wskazuje na ciężką sytuację, w jakiej znajdowali się w tym czasie szturmowcy, zmuszeni z jednej strony do obrony przed napadami, z drugiej zaś dążący do trzymania się drogi legalnej. Większość broń wydała, część jednak, mieszkająca w dzielnicach, będących gniazdami komunistycznymi, musiałaby chyba, jak zaznacza Goebbels, mieć w żyłach nie krew, lecz wodę, aby się nie bronić. Sam — zaznacza dalej Goebbels — będąc w niebezpieczeństwie, zwróciłem się do prezydium policji z prośbą o pozwolenie na noszenie broni. Jest rzeczą charakterystyczną dla soc.-dem. prezydenta, że podanie moje odrzucił.

W tej chwili Dymitrow zaznacza, że jednak nar.-soc. bronili się, na co Goebbels gwałtownie odpowiada: — Rozumie się, że broniliśmy się. A co pan myśli, że daliśmy się wyrzucić panu bez oporu.

Dymitrow również gwałtownie: — Czy więc teraz pan wierzy, że komuniści również mieli prawo bronić się?

Przewodniczący odbiera Dymitrowi głos.

Następnie Goebbels składa oświadczenie, w którym w imieniu własnym i rządu stwierdza z ubolewaniem, że kłamstwa, zawarte w „Brunatnej Księdze”, są nadal rozpowszechniane zagranicą i że prasa zagraniczna dotychczas jeszcze nie uwzględniła rzeczywistego stanu rzeczy przez odrzucenie kłamstw „Brunatnej Księgi”. Spodziewamy się — mówi dalej Goebbels — że prasa zagraniczna po moim dokładnym przedstawieniu faktycznego stanu rzeczy nada je z taką samą dokładnością. Nie uchodzi, aby nadal w tak kłamliwy sposób rzucano przed całym światem podejrzenia na rząd przyzwolonego i uczciwego narodu (!).

Po zarządzonej przerwie odczytano pismo bułgarskiego min. sprawiedliwości, z którego wynika, że Dymitrow skazany został w 1926 r. na karę śmierci. Kara ta w drodze amnestii późniejszej zamieniona została na 15 lat więzienia.

Dymitrow zaznacza, że skazanie nastąpiło zaocznie i że niezwłocznie po ukończeniu tego procesu gotów jest stanąć przed sądami bułgarskimi.

Z kolei zeznaje kilku kelnerów, pracujących w restauracji „Bauernhof”. Z całą stanowczością stwierdzają oni, że nigdy nie widzieli van der Lubbea w towarzystwie Dymitrowa i innych Bułgarów. Mężczyzna, zauważony kilkakrotnie przy stole Dymitrowa, posiadał jedynie pewne cechy podobieństwa z van der Lubbem. Dalsze zeznania tych świadków pozostają w sprzeczności z zeznaniami głównego świadka oskarżenia, kelnera Helmera.

Na tem rozprawę wczorajsza zakończono.

